

Felnőttnevelés – egy felsőoktatási alapképzés hozzáadott értéke

Dr. habil Bacsa-Bán Anetta
Cserné Adermann Gizella CSc

Hatékony és fenntartható tudástranszfer és képességfejlesztés az egyetemeken a digitális transzformáció idején
20. Nemzeti és nemzetközi lifelong learning konferencia - 2024. május 15.

- A **vizsgálat célja** volt:
  - feltárni a DUE-n 2024. 2. félévében végző szakoktatói oklevelet szerző első hallgatói csoport személyiségének fejlődését a képzés során.
  - Oktatáshoz való viszonyukat, szándékukat, annak változását/alakulását – Hozzáadott értéke-e ez a képzésnek?
- Tájékozódásunk tárgyát a **felőttnevelés** fogalma összegezi (a felőttnevelés a személyiség egészére vonatkozik)
  - magába foglalja a **felőttképzést** és a **felőttoktatást** is,
  - de **nem az elsajátított tudásra** és a kifejlesztett **kompetenciákra** koncentrálunk, hanem
  - a hallgatók **saját észleléseire, önreflexióira** az egyes **személyiség jellemzőikben** bekövetkezett **fejlődésére**.
- A fejlődést a pozitív pszichológia módszerével vizsgáljuk:
  1. Az első fázisban a képzés első szakaszában a Seligman-féle erősség tesztet töltötték ki a hallgatók, és meghatározták azt is, hogy melyik erősségük fejlesztését várják leginkább a tanulmányaik során,
  2. majd a végzés évében az erősségek fejlődésére koncentráltunk.

1. A témaválasztás, a kutatás célja

A pozitív pszichológia alapján milyen erősségekre építjük a sikeres tanulást?

Seligman és kutatócsoportja elemzései alapján **6 erény 24 erősségben** nyilvánul meg, ezek:

- **Bölcsesség és tudás:** Kíváncsiság, érdeklődés a világ iránt ; tudásszomj, a tanulás szeretete; Ítéloképesség, kritikus gondolkodás, nyitottság; találékonyság, eredetiség, praktikus intelligencia, hétköznapi bölcsesség; szociális, személyes és érzelmi intelligencia; perspektíva
- **Bátorság:** Helytállás és merészség; kitartás, igyekezet, szorgalom; integritás, hitelesség, őszinteség;
- **Emberség és szeretet:** kedvesség és nagylelkűség; szeretet adása és elfogadás
- **Igazságosság:** állampolgári öntudat, kötelességérzet, csapatmunka, lojalitás; becsületesség; vezetői képesség, leadership
- **Mértékletesség:** önkontroll; megfontoltság, óvatosság, körültekintés; alázat és szerénység
- **Transzcendencia:** a szépség és a tökéletesség értékelése; hálaérzet; remény, optimizmus, jövőre irányultság; spiritualitás, értelmes cél, hit; megbocsátás és könyörület; játékoság és humor; temperamentum, szenvedély, lelkesültség

Erősségek feltárása: Seligman-féle teszt

1. a. Mindig kíváncsi vagyok a világra
1. b. Nagyon könnyen elunom magam
2. a. Felvillanyozódom, ha valami újat tanulok
2. b. Magamtól soha nem látogatok múzeumot vagy egyéb kulturális rendezvényt
3. a. Ha a helyzet megköveteli, nagyon racionálisan tudok gondolkodni
3. b. Hajlok arra, hogy elhamarkodott ítéleteket hozzak
4. a. Szeretek új módszereket kitalálni a feladat elvégzésére
4. b. A legtöbb ismerősömnek, kollégámnak nagyobb képzelőereje van, mint nekem
5. a. Minden társasági szituációba be tudok illeszkedni
5. b. Nem vagyok jó mások érzéseinek felismerésében
6. a. Mindig képes vagyok egyszerre látni a tényeket és a nagy összefüggéseket
6. b. Ritkán fordulnak hozzám tanácsért
7. a. Gyakran helytálok akkor is, ha minden ellenem fordul
7. b. A fájdalom és a csalódottság gyakran elhatalmasodik rajtam
8. a. Mindig befejezem, amit elkezdek
8. b. Gondolataim elkalandoznak munka közben
9. a. Mindig megtartom, amit ígérek
9. b. A környezetemben sose mondják, hogy megbízható vagyok
10. a. Az elmúlt hónapban önszántamból segítettem másnak
10. b. Ritkán jövök úgy izgalomba más szerencséjétől, mint a sajátométól
11. a. Vannak olyan emberek, akik legalább annyit törődnek az én érzésemmel és jól-létemmel, amennyit a sajátjukkal
11. b. Zavarba jövök, ha más szeretetét érzem
12. a. Csoportban dolgozom a legjobban
12. b. Nehezen áldozom fel érdekeimet a csoport javára

5 - Nagyon illik rám;
4 - Illik rám;
3 - Semleges;
2 - Nem illik rám;
1- Egyáltalán nem illik rám
1 - Nagyon illik rám;
2 - Illik rám;
3 - Semleges;
4 - Nem illik rám;
5 - Egyáltalán nem illik rám

Melyik erősségem?
Kíváncsiság
Tudásszomj
Ítéloképesség
Találékonyosság
Találékonyosság
Perspektíva
Helytállás
Kitartás
Integritás
Kedvesség
Szeretet és a szeretet elfogadása
Kötelességérzet
Becsületesség
Vezetői képesség
Önkontroll
Megfontoltság
Szerénység
A szépség értékelés
Hálaérzet
Remény
Spiritualitás
Megbocsátás
Humor
Temperamentum

2. A tesztelés célcsoportja, a felvétel jellemzői

• A hallgatói erősségeket egy célcsoportban - két időpontban vizsgáltuk:

- **Dunaújvárosi Egyetem Szakoktató BA** képzésre járó 2021. (66 fő) szeptemberében beiratkozott levelezős hallgatói
- A belépéskori: 2022 tavaszán (a képzés 2. félévében)
- A végzés előtt: 2024 tavaszán (a képzés 6. félévében)
- **online kitöltés**

3. A belépő megkérdezés eredményei

2022

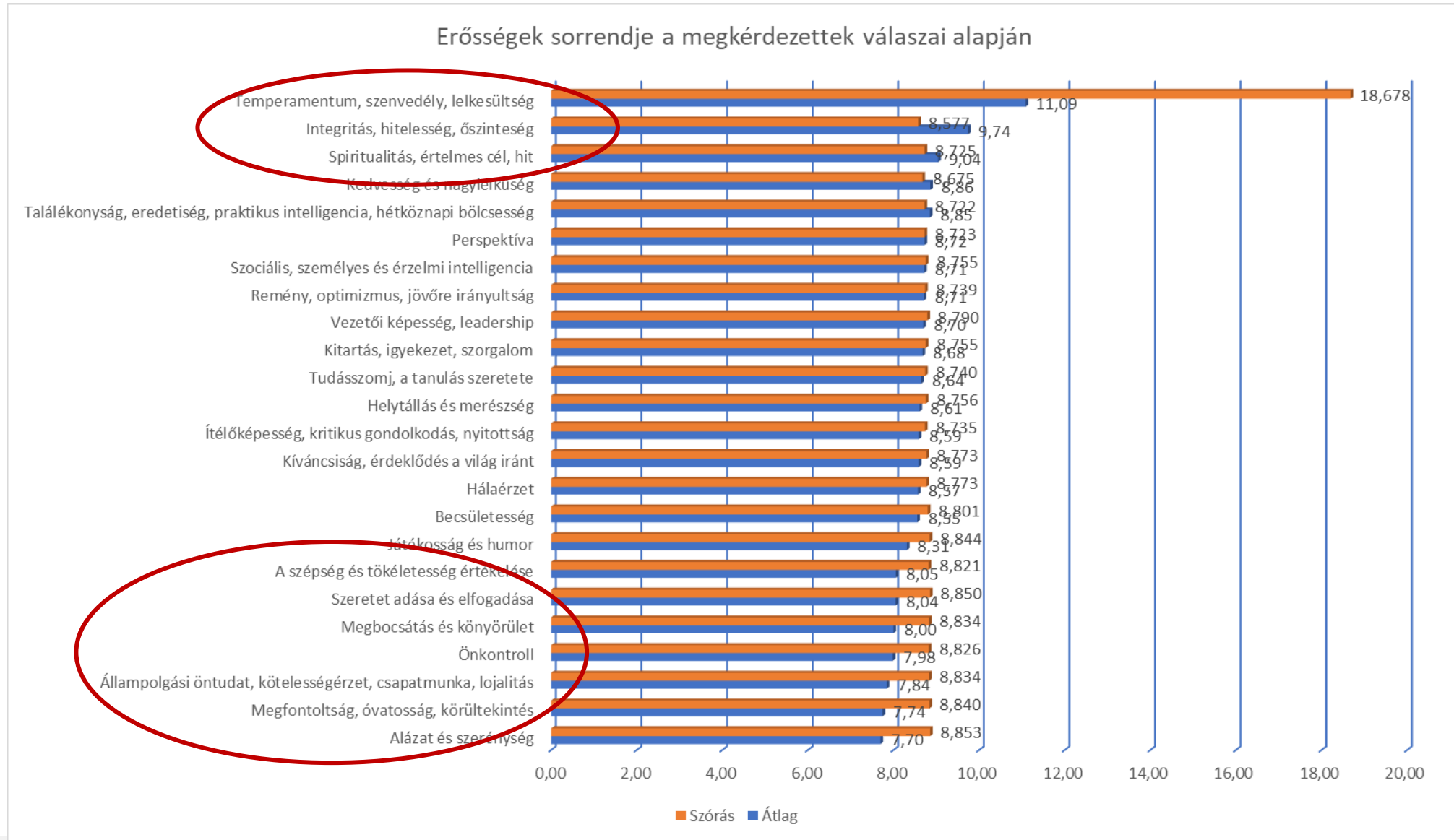
Belépő erősségek - kérdőív eredményei:

A Seligman teszt online kitöltésével nyert adatok segítséget kívántak adni az oktatóknak, hogy:

1. A hallgatók **erősségeire építő feladatot** adjanak nekik
2. Az oktatók lássák azt is, hogy melyek a hallgatók **fejlesztendő erősségei** az önbevallás alapján
3. Van-e **különbség a három féle specializációra** járó hallgatók erősségeiben
4. Alapot adjon a **kimeneti eredményekkel** való összehasonlításra

A populáció létszáma alkalmas volt az SPSS segítségével statisztikai módszerek alkalmazására.

A csoport belépéskori eredményei

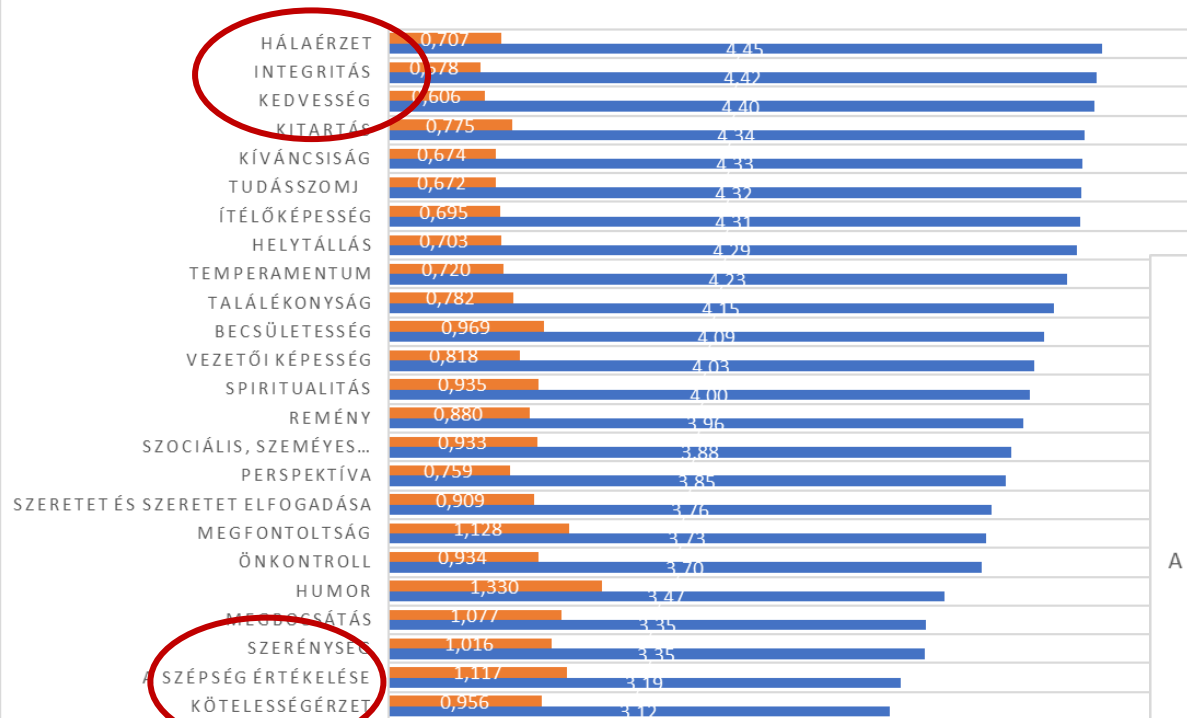

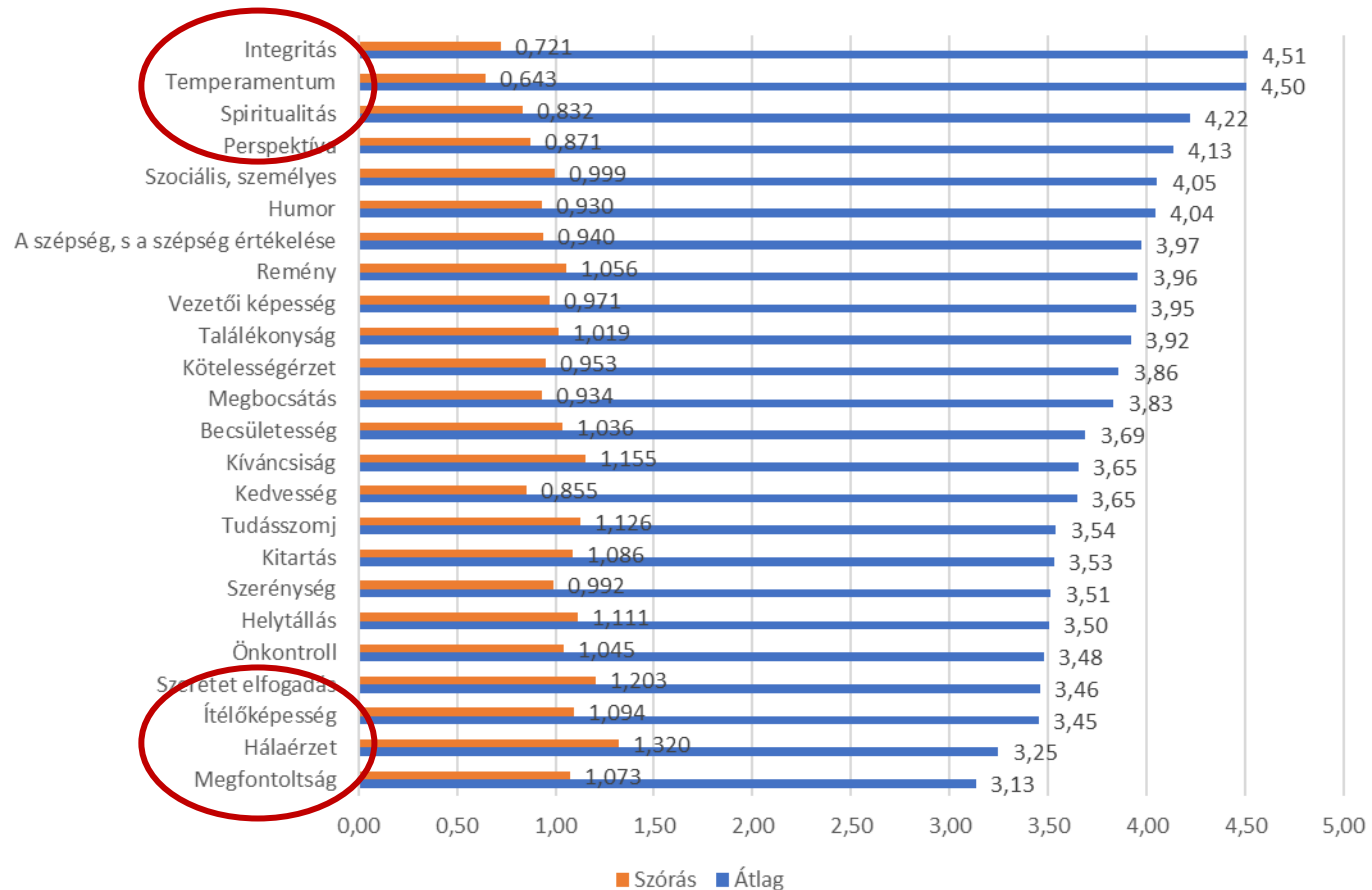
Erősségek sorrendje pozitív kijelentés és negatív kijelentés esetén:

AZ ERŐSSÉGEK A POZITÍV KIJELENTÉSEK MENTÉN

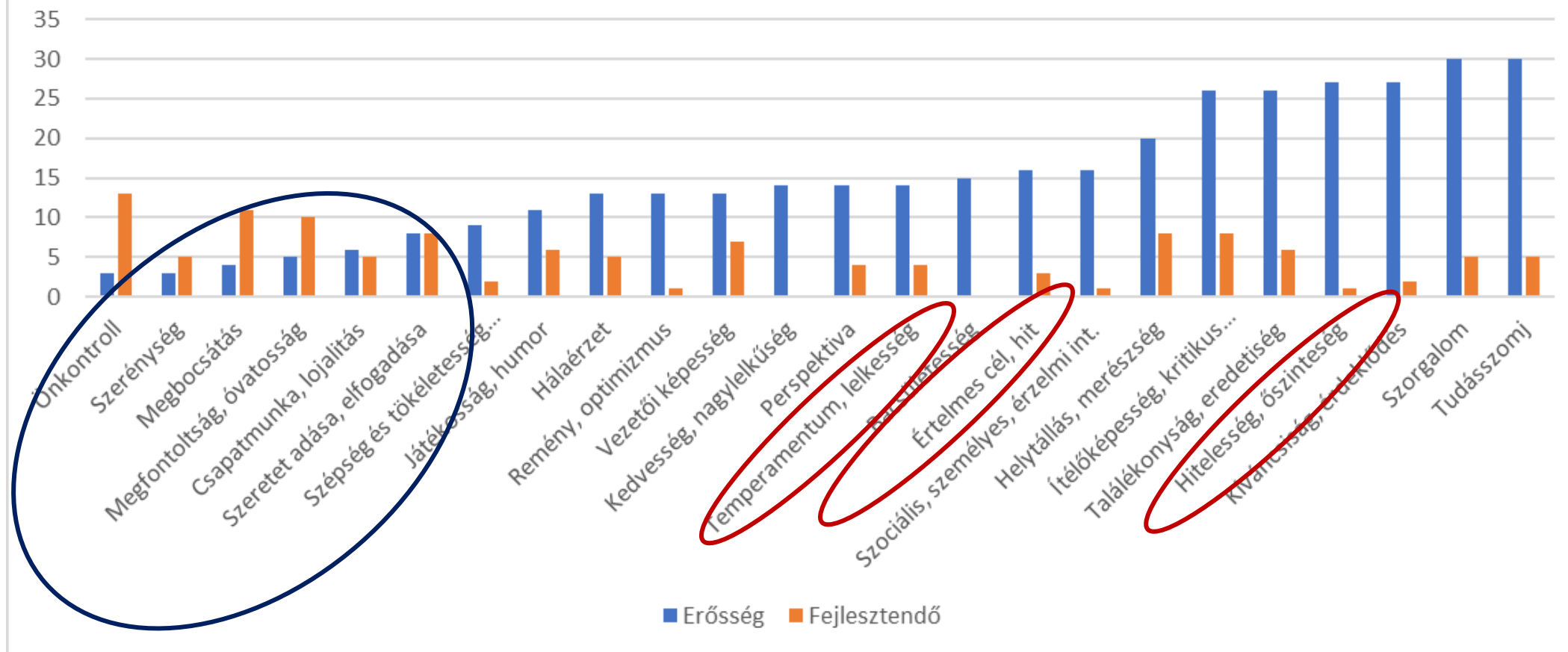
■ Szórás ■ Átlag

Az erősségek sorrendje a negatív kijelentések mentén

A hallgatók erősségei és fejlesztésre szoruló területei- önbevallás alapján

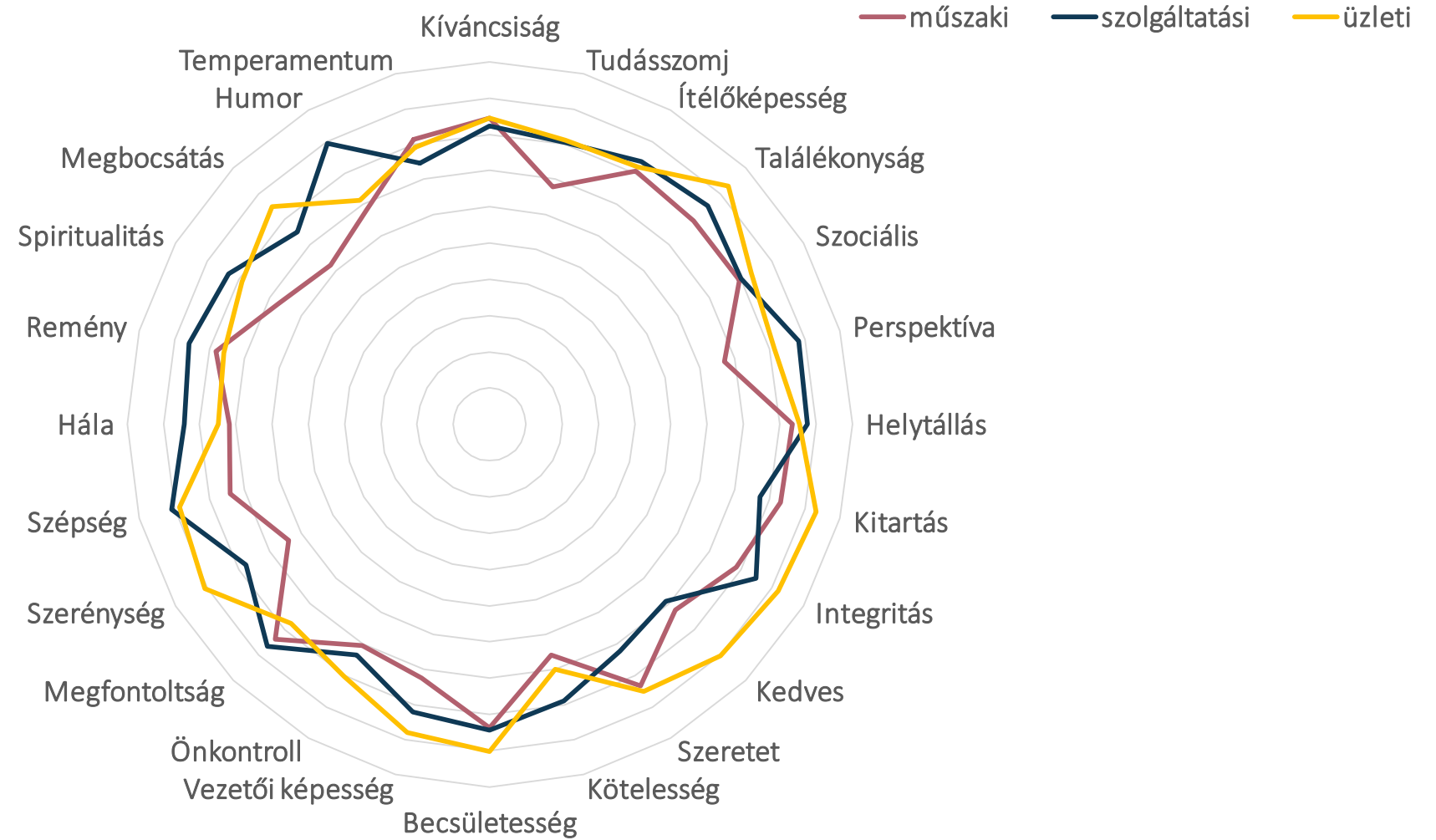

Fejlesztendő, kijelentések mentén

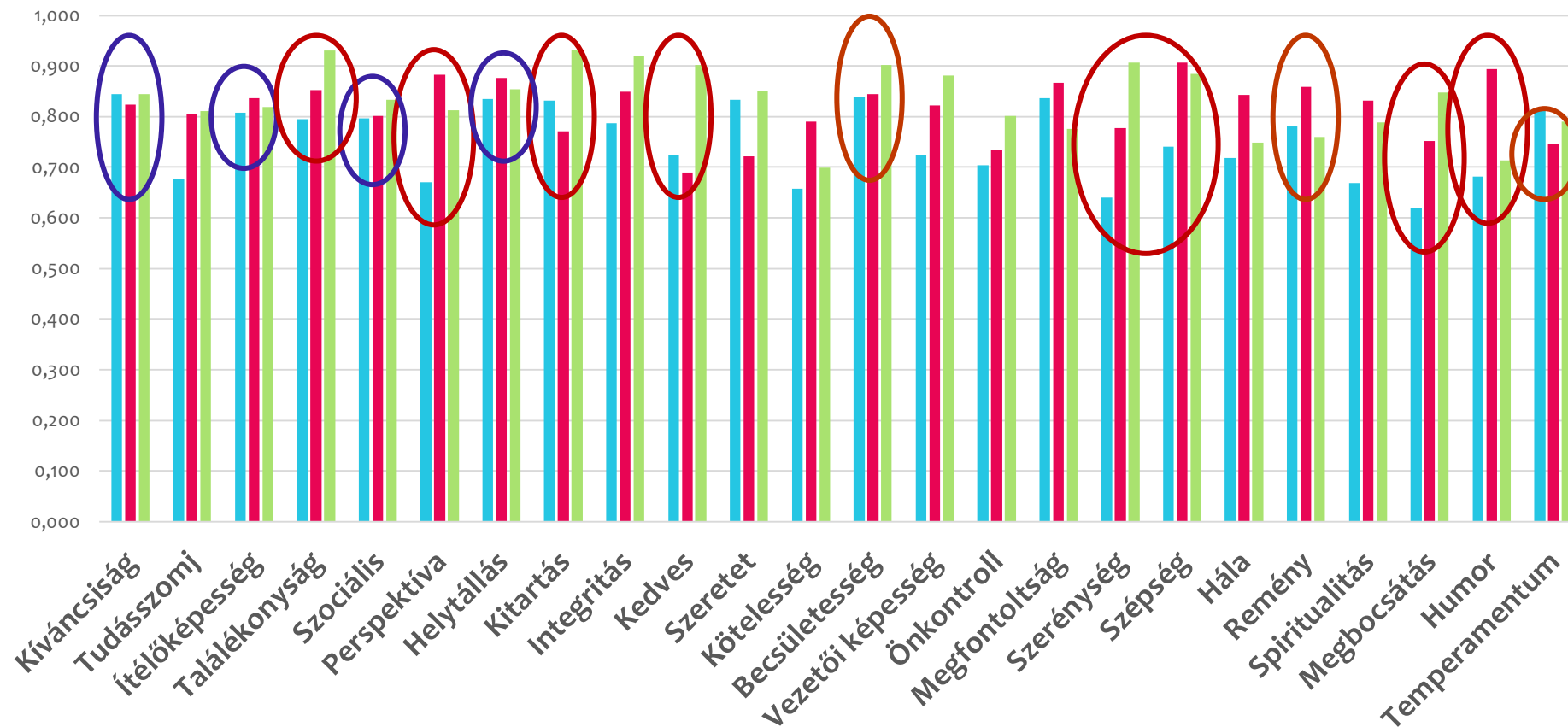
Erősség, kijelentések mentén

Az erösségek eltérése az egyes specializációk között

■ műszaki ■ szolgáltatási ■ üzleti

Eredmények – rangsor

Erősségek - utolsó helyen:

Alázat és szerénység

Megfontoltság, óvatosság, körültekintés

Állampolgári öntudat, kötelességérzet, csapatmunka, lojalitás

Önkontroll

Megbocsátás és könyörület

Szeretet adása és elfogadása

A szépség és tökéletesség értékelése

A képzés szerepe

Erősségek – első helyen:

Tudásszomj

Szorgalom

Kíváncsiság, érdeklődés

Hitelesség, őszinteség

Találékonyosság, eredetiség

Ítézőképeség, kritikus gondolkodás

Helytállás, merészség

Felnőtt tanulók! (életkori.... sajátosságok)

4. A végzés előtti megkérdezés eredményei

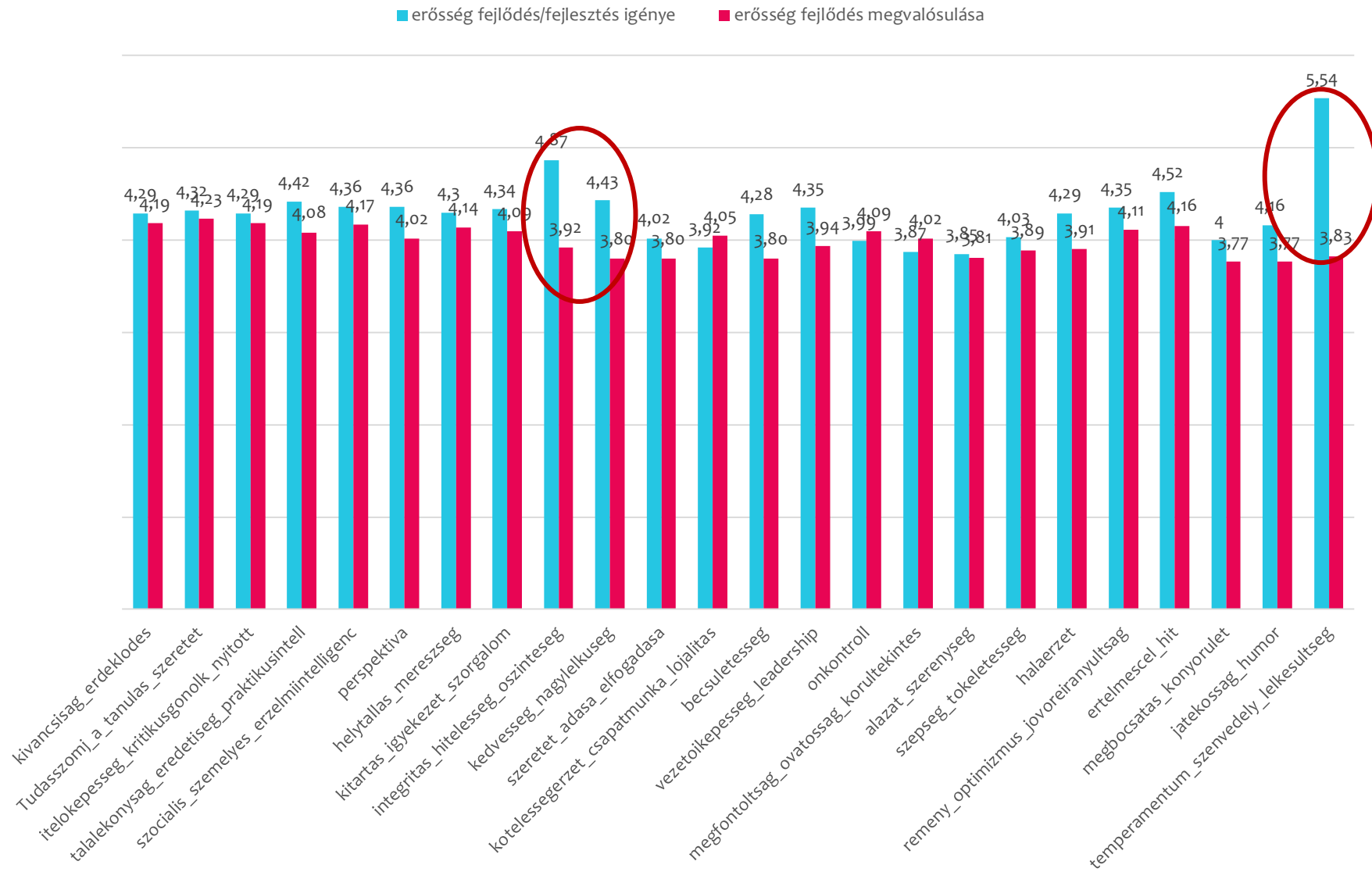
2024

A csoport végzés előtti eredményei

Az erösségek fejlődése iránti igénye (2022) és annak realizálódása (2024)

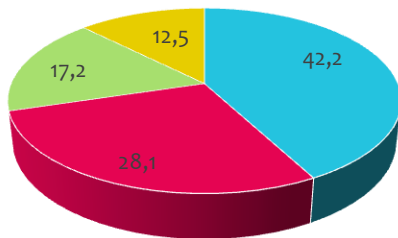
Az egyes specializációk közötti különbségek

Az erőkészségek fejlődése az egyes specializációk között

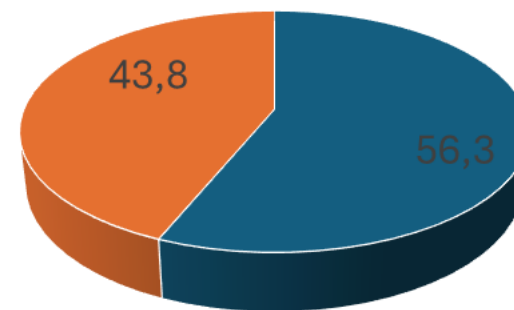

Jelenleg foglalkozik-e oktatással/képzéssel?

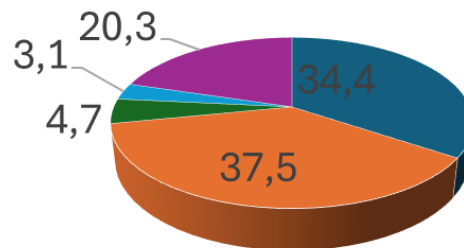
- Nem
- Igen, iskolarendszerű képzésben
- Igen, nem iskolarendszerű képzésben
- Igen, iskolarendszerűben és nem iskolarendszerűben is

A szakoktató szakra való jelentkezése előtt korábban is szerepelt a terveiben, hogy pedagógus szakra jelent

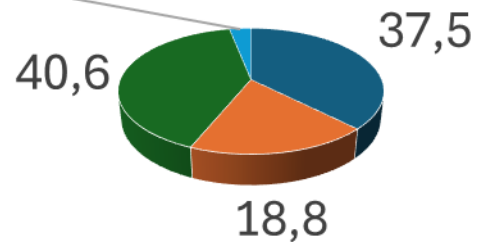
- Igen
- Nem

Mit gondol az eddigi, képzésen szerzett tapasztalatai alapján?

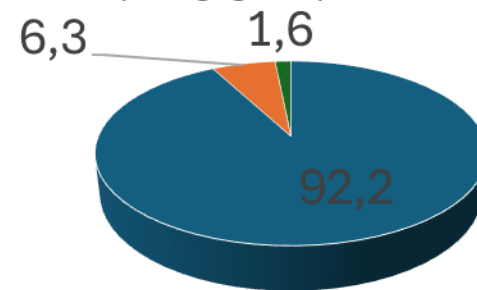
- A képzés meghozta a kedvem a szakoktató pályához.
- A képzés nem változtatott az eredeti elképzelésemen: amikor jelentkeztem, akkor is szakoktató szerettem volna lenni.
- A képzés óta egyre kevésbé van kedvem a szakoktató pályához.
- A képzés sem tudta megváltoztatni az eredeti terveim: nem tervezek oktatással foglalkozni.
- Még nem tudtam eldönteni, akarok-e oktatással foglalkozni.

3,1 Hogyan határozná meg önmagát jelenleg?

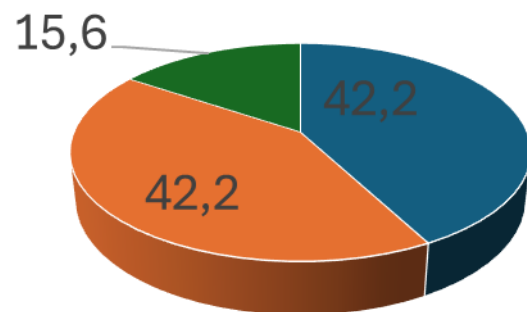
- Elsősorban szakemberként
- Elsősorban oktatóként
- Mindkettő azonos módon
- Egyik sem

Ha most kellene beadnia a felvételi jelentkezési lapot, akkor ismét a pedagógusképzést választaná?

- igen
- nem, más területet jelölnék meg
- nem, nem tanulnék tovább

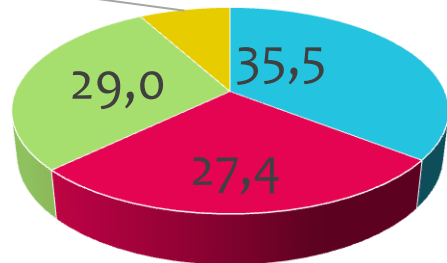
A megszerzett végzettséggel tervez-e munkát vállalni?

- igen, főállásban
- igen, részfoglalkoztatásban
- nem

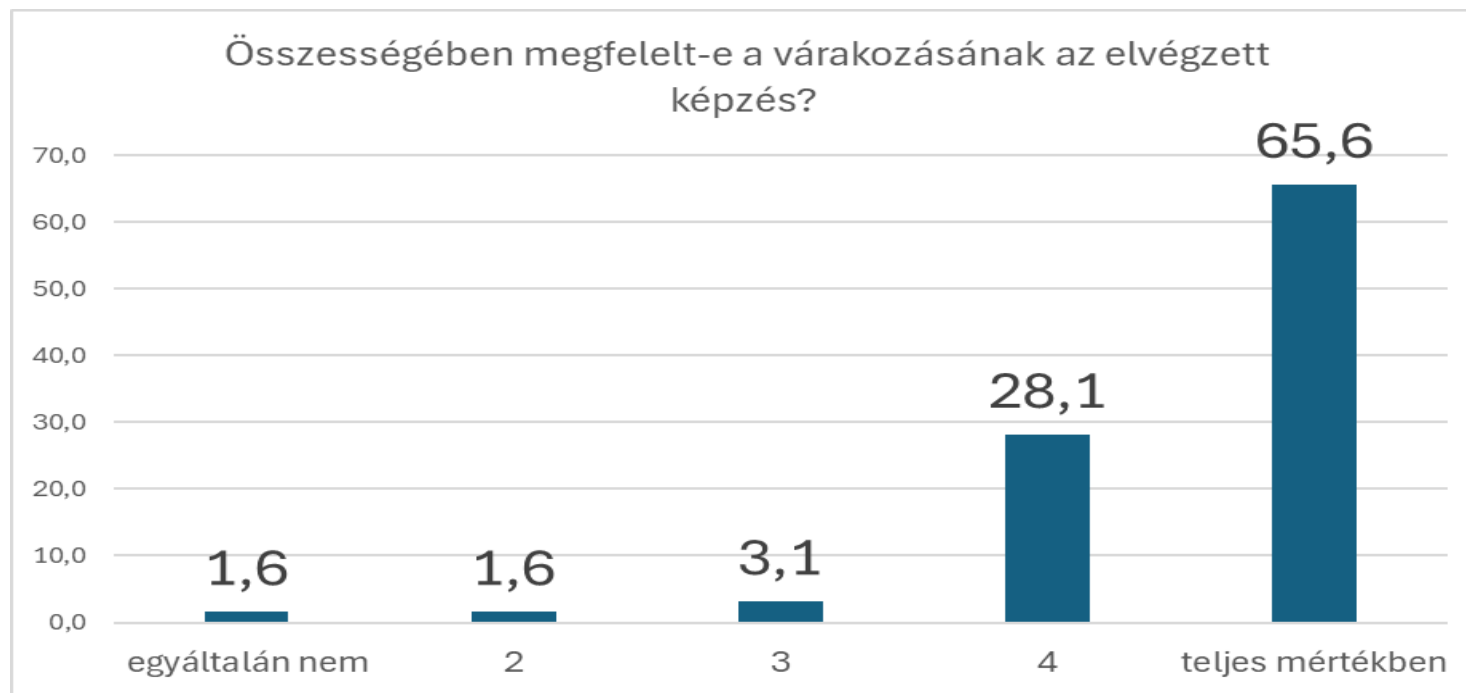
- mindössze 10 fő nem
- Indokaik:
  - Tanulmányok folytatása
  - Kedvezőtlen pedagógiai pálya
  - Lakóközében nincsen lehetősége

Tervez-e további tanulmányokat?
8,1

- DUE-n
- más felsőoktatási intézményben
- nem tervez
- nem tudja

1. Elsősorban mesterképzés (DUE v más intézmény)
2. Szakirányú továbbképzés pl pedagógus szakvizsga
3. Más, szakmai jellegű képzés

7. A két mérés összehasonlításának tanulságai

- Nem várt eredmények
- Felnőttnevelési hatások

Manifeszt eredmények

- Fejlődés
- Önreflexió a fejlődésre
- Visszajelzés maguk, egymás és a képzők számára

Látens eredmények

-korrelációk vizsgálata:

-nem: alapvetően nem korrelál (belépéskor: spiritualitás, értelmes cél, hit – nők; végzéskor: önkontroll, tudásszomj - nők)

-életkor: egy esetben sem korrelált végzéskor, míg belépéskor igen: tudásszomj (45 felettiek); szociális, személyes, érzelmi intelligencia (47↑); perspektíva (50+); helytállás; kitartás; szeretet; kötelesség; vezetői képesség; hála; spiritualitás, értelmes cél (48+)

- képzés spec. – korrelál több esetben: belépéskor: spiritualitás, értelmes cél, hit (üzleti spec. igen, műszaki nem) végzéskor: önkontroll, szépség, hálaérzet (leginkább szolgáltatási igen)

- t-próba: különbséget nem lát a két időpontban a csoportok között, homogén szerkezet => jól alkalmazható modell

5. Összegzés

- Mérés szükségessége: fejlődés előidézhető?
- Képzés szerepének felértékelése az erősségek fejlesztésében

**Köszönjük a
figyelmet!**

Bacsa-Bán Anetta

bana@uniduna.hu

Cserné Adermann Gizella

cservane@uniduna.hu